

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő:	Kiadó laptulajdonos:	Egyesszám ára 4 fillér.
Kétyben: Negyedévre . . .	3 korona.	Rudnyánszky Gyula	László József.	Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Hétszázévre	12 "			Debrecen, Csapó-utca. Telefon 275.
Vidékire Negyedévre . . .	5 "			
Hétszázévre	20 "			

Az ujévi beszéd.

Budapest, jan. 1.

Az új év első napján a miniszterelnöki palotából még egyszer száll végig az intő szó a nemzethez, mielőtt a nagy küzdelem országsszerte megindul. A nemzet álljon őrt parlamentje mellett, vigyázzon alkotmányának ez ép oly hatalmas, mint féltve féltett garanciájára. Ne engedje áldozatul esni a hazugságok és megtévesztések politikájának. Annak a politikának, a mely mialatt egyrészt az alkotmány eltiprásával lármázza tele az országot, maga tiporja lábba az alkotmány legerősebb biztosítékát; a parlamentet. És vigyázzon a magyar szabadelvű polgárság a szabadelvű eszmékre, ideáljaira is. A harc, melyet az ellenzék megkezdett, mai stádiumában nem más, mint a végsőkig kihagyozott küzdelem a szabadelvűség ellen.

A miniszterelnök megadta beszédében, melynél szehbet, találóbbat még az ő ajkairól is keveset hallottunk, a választ azokra is, a melyeket az ellenzék az ő személye ellen kovácsolt. A szövetséget ellenzék iparkodott úgy kifordítani a dolgot, hogy minden úgy látszék, mintha gróf Tisza István az egész helyzetet szanálhatná egyetlen elhatározással. Avval, hogy félre áll. Amde ez a követelése az ellenzéknek nem csak jogtalan, de a legjellemzőbb is. A legerősebb bizonyíték amellett, hogy ami az ellenzéknek legkellemetlenebb az, hogy a kormányelnöki székben a liberalizmusunk bátor, tette kész és kéréseket harcosa áll. Ha tehát épen azt követelik, hogy ez az ember álljon félre, ez azt jelenti.

— Legyen vége a magyar liberalizmusnak!

Valóban misem lett volna könnyebb, mint az, ha gróf Tisza István enged ennek a fölhívásnak. Ha elhagyja helyét, ha hűtlenné válik politikai ideáljaihoz, ha cserben hagyja az ország liberális érzelmű polgárságát és ugyszólván kardcsapás nélkül hagyja el a csatateret, hogy aztán a romba döntött, megölt, elárult szabadelvűség romjaira föllehessen állítani a klerikális kormányzat miniszteri székeit. A számítás az volt és ez volt az értelme annak a durva és szimbolikus beszédnek, amely a miniszteri székek összevezetését kísérő zajból kihangzott. Csak hogy ezt a szimbolikus beszédet valóra váltani nem épen szükséges. Legalább Tisza István gróf nem tartja annak s a magyar szabadelvű polgárság a problémát úgy

tartja legkönnyebben megoldhatónak, hogy a fölborított székeket újra vissza helyezi a helyükre. Mi sem lett volna könnyebb, minthogy a miniszterelnök a magába szállt hazafi pozába vágva magát, bünbánóan félre vonult volna a hazafiságot bérlo kisebbség elől. Amde amilyen könnyű s amilyen parádés eljárás lett volna ez, ép oly férfiatlan, ép oly gyáva és ép oly hűtlen. Mert azt jelentette volna, hogy a szabadelvűség védője egyszerűen megszökött helyéről. Megszökött mert megijedt a lármától.

Kitért a kormányelnök azokra a vádakra is, a melyek gróf Andrassy Gyula szájából hangzottak el az utóbbi napokban. Andrassy gróf kijelentette, hogy sem az ellenzékbe sem a szabadelvűpárthoz nem csatlakozik. Nem, mert a szabadelvű párton jogsértést lát, az ellenzékben pedig a technikai obstrukciót. Am a technikai obstrukció letörésére irányuló akcióban az alkotmány megsértését, sőt a Bach rendszer újraéledését látja. Nem a legszörnyűbb ellentmondás-e ez? Egyfelől rettegni a technikai obstrukciótól, másfelől minden eszközt, a mely ennek lehetlenné tételére irányul veszedelmesnek tartani az alkotmányra nézve! És Bach korszakról beszélni akkor, a mikor a kérdés eldöntését a döntésre egyedül hivatott faktor ítélőszéke elé, a nemzet elé viszik! Ki érti meg ezt? Ki találja meg benne a logikus gondolkodásához szükséges elemeket? És ki az, aki ne ismerné föl, hogy az Andrassy féle álláspont nem jelent egyebet, mint a legvégzetesebb lejtőre való jutást?

Bármilyen tisztelettel legyünk is eltelve gróf Andrassy Gyula politikai céljai, törekvései és meggyőződéseiről, ezen a ponton, ebben a kérdésben nem nyomhatjuk el azt a gyanukat, hogy ezeknek a belső ellenmondásokban gazdag elméleteknek rugója egész más okokban keresendő, mint azokban, a melyeket Andrassy ajakán hord. Hát minden rossz korszaknál rosszabbak és veszedelmesebbek azok a korszakok, amikor a nemzet vezetésére hivatott férfiak abba a hibába esnek, hogy tetteik igazi rugóit eltítkolják, eha nem őszinték céljaik bevallásában. És e korszakot még szomorubbá teszi az, hogy ez az Andrassy Gyula teszi az, hogy ez az Andrassy Gyula épen most esik ebbe a hibába, amikor a magyar szabadelvűség minden még legkisebb napszámására is szükség van, nem hogy olyan férfiakra, mint gróf Andrassy Gyula.

A nemzet szabadelvű többségének

látnia kell mindezeket! Föl kell ismernie a hazugságoknak, és tévedéseknek azt a veszedelmes hálóját, amelyet kivetettek az országra. A választásoknak az a céljuk, hogy a nemzet józan eszével, izmos karjával széttepje ezt a hálót. Hogy lerántsa egyrészt a leplet a megtévesztésben utazó politikai szövetség üzelmeiről, másrészt levonja a hályogot azoknak szeméről, akiket megvakítottak a bűnösök handabandája.

Az újév első napján az élet sok kérdésében születnek elhatározások. Sokan fölteszik magukban, hogy jobbak, nemesebbek lesznek. A magyar szabadelvűség barátainak csak egy elhatározásra van szükségük. Arra, hogy megállítsák utjában az örvény felé rohanó kocsiját a parlamentnek és szétkergetik azt az üdvözlő klerikális tömeget, a mely befogta magát ez elé a kocsijá elé!

A politikai új év.

— Saját tudósítónktól. —

Az előre jelzett politikai beszédek a szokásos újévi üdvözlések alkalmából elhangzottak a fővárosban.

A szabadelvűpárt nagyszámmal gyülekezett össze és elsőbbsen a párt elnökénél, Podmaniczky Frigyes bárónál tisztelgett. — Azután hosszú kocsisorban felhajtattak a várba, a hol Tisza miniszterelnököt ünnepezték, aki erős politikai beszédet mondott melyet budapesti szerkesztőségünk a lap élén külön cikkben méltat. — A miniszterelnöktől visszatértek a Ház elnökéhez, a kit Kamerer Ernő üdvözölt.

Az ellenzéki pártok is tüntettek és mondtak politikai beszédeket.

Tudósítónk távirati és telefon híradásai a lefolyt új évi jelenetekről im itt következnek.

A szabadelvűpárt elnökénél.

A szabadelvű pártkörben délelőtt 10 órakor gyültek össze a párt tagjai, akiknek üdvében Semsey Boldizsár üdvözölte Podmaniczky bárót.

Szíves meleg szavakban méltatta a pártelnök érdemeit és kiváló hazafias egyéniségét. Azután áttért a politikai helyzetre. Kiemelte hogy a szabadelvűpárt alkotmányos és hazafias öntudattal megy a küzdelembe és bizik abban, hogy a nemzet elfogulatlan ítélete a szabadelvűpárt mellett fog nyilatkozni. A győzelmet csupán a pártegység és párhűség biztosíthatja.

Podmaniczky Frigyes báró a könyektől elesukló hangon mély megilletődéssel köszönte meg a figyelmet és kijelentette, hogy ő most utoljára elnöke a pártnak, mert már nagyon öreg és végkép visszavonul. A képviselők az ősz elnököt lelkesen megéljenzették.

A miniszterelnöknél.

A párt tagjai ezután csoportosan a kocsikhoz siettek s csakhamar kocsik után robogott át a lánchidon a budai várba a miniszterelnökségi palota elé, a melynek tágas nagytermét rövid idő alatt teljesen megtöltötték a szabadelvű pártnak tömött sorai. Az országgyűlési képviselőkön és az összes államtitkárokön kívül ezuttal különösen nagy számban jelentek meg a párt főrendiházi és az országgyűlésen kívüli tagjai is; ott voltak többek között. Beniczky Ferenc, Bohus Zsigmond báró, Csáky Jenő gróf, Chorin Ferenc, Harkányi Frigyes báró, Harkányi János báró, Hatvány Deutch Sándor, Kántz Gyula, Keglevich István gróf, Lndvigu Gyula, Török József gróf, főrendiházi tagok, Bartal Aurél főispán, Matkovits Sándor k. b. t. t. Székely Ferenc koronagyógyász, Romy Béla dr. Balla Gyula, Selley Sándor, Horváth Emil, Némethy Károly, Ruffly Pál, Tolnay Lajos miniszteri tanácsosok, Klein Odón és Úrmósi Miklós min. osztály tanácsosok, Láncey Leó udvari tanácsos, Rudnay Béla főkapitány, Gajári Odón, madárassai Beck Gyula dr., Born Frigyes báró, Szentiványi Zoltán es. és kir. kamarás, Beniczky Lajos alispán, Almásy Géza, Andrássy Géza, Andrássy Mihály, Sámuel Lázár, Kubinyi Árpád, Kovácsy Sándor, Lehotzky Antal stb.

Hacsány, hosszú, lelkes éljenzéstől visszhangzottak a nagy terem falai, midőn röviddel tíz óra után Tisza István gróf miniszterelnök a kormány tagjai élén megjelent. Ott állottak mellette kétoldalt félkörben Lukács László pénzügyminiszter, Berzevicsy Albert dr. vallás- és közoktatásügyi miniszter, Hieronymi Károly kereskedelemügyi miniszter, Tallán Béla földművelésügyi miniszter, Plósz Sándor igazságügyminiszter, Nyiri Sándor honvédelmi miniszter és Cseh Ervin horvát miniszter.

Erdély Sándor volt igazságügyminiszter üdvözölte a párt nevében a miniszterelnököt. Visszapillantott a szabadelvűpárt multjára, küzdelmeire, a szabadelvűség országos diadalaira. Azután az ellenzéki feketesített pártszenvédélyekről szölt, majd a parlamentarizmus veszedelméről, a technikai obstrukcióról. A sok válság mind e miatt volt. Sokszor azt remélték, hogy már legyőzték a bajt; de az újra meg újra kitört. De végre jött nagy erejével és tehetségével Tisza és ő megjelölte a helyes utat. Az ország két évvel ezelőtt már-már az anarchia határáig süllyedt. Tisza azonban odaállott és elhatározta, hogy megmenti az országot.

A sötét felhőkön fényugár tör át, — folytatta Erdély — remény kél szívünkben a jobb jövő iránt. (Tetszés.) Látjuk, érezzük, hogy a szabadelvűpárt soha oly rendületlen bizalommal nem követte vezérét, mint mi téged. (Lelkes éljenzés és taps.) Mély bennünk a hit, a meggyőződés, hogy az ország többségének erélyes támogatása mellett neked sikerülni fog hazánkat, ebből a valóban krízisbejött helyzetből kivezetni. (Hosszantartó élénk tetszés, helyeslés, éljenzés és taps.)

Bizalmunk legfőbb forrása: az a siker, melyek rövid kormányzatod ideje alatt nevedhez fűződnek. (Élénk éljenzés.)

Mélyen fájlaljuk mi azt, hogy politikai ellenfeleink, a személyes politikai gyűlölködés szenvedélye által megtévesztve, minket ellenségnek tekintenek és az ország ellenségeinek rágalmaznak. A leghihetlenebb jogi rabiliztikával vádolnak törvényszegésekkel, beszélnék királyi esküszegésről, az országgyűlés törvénytelen felosztatásáról és arról, hogy a parlament határozatait most és a jövőben semmisnek. (Mozgás. Nyugtalan-ság.) Nincs e vádakban meggyőző igazság.

Majd áttér a szabadelvűpárt kötelességére, melyet minden erő megfeszítésével, minden törvényes eszköz igénybevételével teljesíteni kell, ha csak a végpusztulás veszélyének kitenni nem akarja.

Adja Isten, hogy Tisza és miniszter-társai önfeláldozó, haznfias törekvéseit a legnagyobb sikerrel koronázza! (Hosszantartó lelkes éljenzés és taps.)

Tisza István gróf miniszterelnök erre hosszabb politikai beszédben válaszolt, melyet a párt rendkívül zajos tüntetéssel fogadott. Kritikája, a személyek és tények megvilágítása meggyőző. Ha beszédjét egész terjedelemben elolvassák politikai ellenfelei, azok is el fogják ismerni annyit, hogy oly emberrel állanak szemben, a ki becsületesen egész lelkéből merített meggyőződéssel meri állítani, hogy e pereben az igazság az ő részén van. Tisza mai beszédében politikája három alapvető elvűl a 67-es alapot a szabadelvűséget és a nemzeti irányt tüzté ki, mint állandó és mindig követett elveket, mert a szabadelvű párt — tette hozzá a miniszterelnök — nem eszereberéli az elveit.

Utalt arra, hogy azt a félesztendőt, mely alatt az obstrukció békiyóitól szabad volt az ország, mily gyümölcsöző módon használta föl a nemzet politika céljaira. Azt a morális presztizst, melyet kormányzatának akart megszerezni, sikerült is megszereznie és habozás nélkül vette serpenyőbe, amikor egy nehéz küzdelmet kellett felidézni a magyar parlamentarizmus megmentésére. Ha ő személyét fölébe helyezte volna az ügynek, ugy nem lépett volna elő a házszabály revízió javaslattal. Mert azt a harcot nem személyének és uralmának megmentése, hanem egyedül és kizárólag a nemzet érdeke tette kötelességévé. Jellemzetesen vázolta, hogy miképen szabadtott föl minden gonosz elemet, amikor varázsnóta minden vágyakozó, minden gyűlölség, minden cinikus elvtelenségnek valóóságos boszorkánytánca lejtett előtte. Miképen jutottak rövid idő alatt azok az érdemes férfiak, akik az obstrukciót elítélték, de az ő lépését helytelenítve a szabadelvű pártból kiváltak azzal, hogy egyik táborhoz sem akarnak csatlakozni. Hol vannak most? Ime eljutottak oda, abba a pártba — lelkük igazi vágyaival bár ellenkezésbe jutva, mert a technikai obstrukciót elítélik, mely párt egyedül az ő személyüktől nyeri erkölcsi presztizsét. — Éles volt a miniszterelnök szava ott, ahol Andrássy Gyulának egy lakomán legutóbb tartott beszédére reflektált. Andrássy, Tiszát és kormányzási eszközeit a Bach rendszerhez hasonlította és vele állította egy színvonalba. Hát Bach rendszer az, ha egy becsületese igaz, magyar hazafi meg akarja menteni a jogot és biztosítani akarja a magyar parlament munkaképességét?

Kijelentette, hogy a feldult parlamenti helyzetet minden erővel orvosolni kell, hogy a mostani és következő kormányok akadálytalanul folytathassák azt a magyar nemzeti politikát, amelynek célja, hogy a manarkának (melyre világtörténeti misszió vár) politikai súlypontja mindjobban a magyar nemzet kezébe jusson. Ezen nagy célnak tesszünk szolgálatot a mostani küzdelemben. A siker Isten kezében van, dönteni a nemzet fog. (Hosszantartó zajos taps és éljenzés.)

Perczig tartott a párt tüntetése Tisza István mellett.

Perczel Dezsőnél.

A párttagok ezután a képviselőházhoz hajtottak, melynek elnöki fogadó termében Perczel Dezsőnek, a képviselőház elnökének üdvözlésére gyülekeztek. — A képviselőház elnökéhez, a kit éljenzéssel fogadtak, Kammerer Ernő országgyűlési képviselő intézett üdvözlő beszédet.

Perczel Dezső válaszában kijelentette, érzí, hogy a nagy küzdelemben, melyet ő az ország és a nemzet legdrágább kincséért az igazi parlamentarizmus eléréséért vettek föl és folytatnak a legsúlyosabb kötelesség az ő gyöngé vállaira hárul. Bárhogy fontolgatja is e dolgot az elintézésre más ut nias mint a nemzetre appellálni. Hosszasan fejtegette az obstrukció káros voltát és avval fejezte be beszédét, hogy fölemelt fővel, teljes megnyugvással várja a nemzet ítéletét.

Az ellenzéken.

A Kossuth-párti függetlenségi képviselők testületileg üsztölegtek Kossuth Fe-

rene pártelnöknél, aki Polónyi Géza beszédjére adott válaszában kijelentette, hogy a politikai helyzet nagyon súlyos, de nagy a sorakozott ellenzéki pártok harei készsége is. Célzásokat tett a küszöbön álló fuzióra, de erre nézve hangsúlyozta, hogy a pártegyesülés csak a függetlenségi alap teljes fenn-tartásával történhetik meg.

A Szederkényi-párt nevében Holló Lajos üdvözölte Szederkény Nándort, aki válaszában hosszasan foglalkozott a párt multjával és hangoztatta, hogy az események teljesen igazat szolgáltattak a párt eddigi politikájának helyességéből.

A nemzeti párt nevében Gulner Gyula üdvözölte gróf Apponyi Albertot, aki ugyancsak hosszasan válaszolt. Kijelentette, hogy néhány rövid óra alatt el fog dőlni, vajjon bekövetkezik-e az az esemény hogy a koronás király rossz tanácsadóra hallgatva és általuk félrevezetve atlépi az alkotmányos hatalmának korlátait, vagy az utolsó pillanatban valami felsőbb megvilágosodás által vezéreltetve nem fog-e megállani az örvény szélén? Eddig vallott elvei talaján állva bizik az ellenzék megbonthatatlan szövetségében. Küzdeni fog örökké a jog folytonosság helyre állításában.

A neppárt nevében Buzáth Ferenc üdvözölte gróf Zichy Aladár pártelnököt, aki hosszú válaszában kijelentette hogy a neppárt ma is az a mi volt és csupán azért csatlakozott a szövétkezett ellenzékhez, mert most össze kell tartani, hogy a nemzet érdekeiért együttesen győzzenek.

Az Új párt üdvözlését Főtövös Károly tolmácsolt. Háró Bánffy Dezsőnek, úki kijelentette hogy együtt harcol a szövétkezett ellenzékkel a közös cél elérésében, mert lehetetlen, hogy egy hivatalon ember kezében győzzenek a ha atom fegyverei a nemzet önállóságával és szőlásszabadság megvédés vel szemben.

Ujévi üdvözlések Debrecenben.

— Saját tudósítéknktól. —

Debrecen, jan. 2.

Az ujév első napján szokásos üdvözlések tegnap zajlottak le Debrecen városában is. Az ismerősök, barátok, rokonok a tegnapi nap folyamán nem jó napot, hanem boldog új évet kívántak egymásnak. A közhivatalokban is megtörténtek az üdvözlések, melyekről az alábbi tudósításban számolunk be:

A főispánnál.

Domahidy Elemér főispán tegnap délelőtti 11 órakor Hujdu vármegye tisztikarát fogadta legelsőben, melynek nevében Westprémny Zoltán főjegyző üdvözölte a főispánt, ki rövid, tartalmas és buzdító beszédben köszönte meg a vármegye tisztviselőinek az iránta tanúsított igyeelmet, mely agymond, nemcsak a hivatal főnökek szöli, hanem sejtí, hogy személyének is.

Ezután Debrecen város tanácsa és tisztviselőikara tisztelgett a főispánnál. Kovács József polgármester tolmácsolta a város üdvözlését és beszédben kijelentette, hogy az az egy esztendő, mióta a főispáni székben ül elég volt arra, hogy az iránta érzett köteles tisztelet, őszinte szeretetté és becsüléssé fejlődjék.

Ezalatt a rövid idő alatt bebizonyította méltóságod — így folytatta beszédét — hogyha némelykor szigorú is, de azért mindenkor jó indulattal viseltetett ugy a tisztviselők, mint a város ügyei iránt. Az eddig elért eredmények és szeretetteljes együttműködést tekintve kívánatos volna, hogy méltóságod még sokáig maradjon a kiváló állásban, melyet dicséretre méltó rátermettségével és hivatásának teljes tudatával tölt be.

A mai politikai viszonyok sajnos nagyon aggasztók, de megnyugtató az a tudat, hogy a rövidesen bekövetkező nehéz napok alatt olyan ember ül a főispáni székben, aki tiszteli mások politikai meggyőződését. Es reméljük, hogy azok a nehéz napok min-

den nagyobb megrázkódtatás nélkül fognak városunk fölött elvonulni. A város tisztviselői igyekeznek kötelességüket teljesíteni, úgy mint azt eddig tették és arra kérjük méltóságodat, hogy az eddigi jóindulatát tartsa meg velünk szemben a jövőben is. Boldog új évet! Eljen! (Zajos éljenzés.)

Domahidy főispán, a polgármester beszédére következőleg válaszolt:

Nagyságos polgármester ur! mélyen tisztelt uraim! Nem palástolhatom el azon jóleső érzést, mely lelkemet e percben elönti, a midőn önök ily szép számban összegyűlve szívesek az új év alkalmából jókívánataikkal elbálozni.

Egy év pergett le, hogy azt mondjam szédületes gyorsaságban, melyet eddig együtt működve eltöltöttünk.

S ez év lifolyása alatt alig van a gyakorlati közigazgatásnak olyan kérdése, mely különböző formában bár, szőnyegre ne került volna.

Igen sok alkalmam nyílt ez idő alatt az önök hivatali működésénél, hivatali közfelfogásukról és megbízhatóságukról magamnak meggyőződést szerezni.

Es csak örömmel konstatálhatom, hogy ugy működésük, mint e város érdekeivel szemben követett becsületes igyekezetük engem teljesen kielégít.

Nem szokásom az elismerések kifejezésével bőkezűen bánni, de tiszta meggyőződésből kifolyólag állíthatom, hogy e város közigazgatásának vezetését teljesen megbízható kezekben látom letéve.

A mi pedig az önökkel együttműködés kérdését illeti, tekintve azt a mindnyájak részéről mindenkor tanúsított lekötelező előzettség és figyelmet, engedjék meg, hogy ezt a velem szemben érzett barátságos rokonszenvnek lapjára írjam fel s kijelenthessem, miszerint az nálam a legmelegebb mértékben talál viszonzásra.

Ilyennek gondoltam én első megjelenésemkor is a mi együtt működésünket, és Istennek hála ebben nem csalódtam, sőt bizvást merem remélni, hogy az jövőben is ilyen marad.

Ez alkalmammal is újabb bizonyítékát fejezték ki önök az én igénytelen személyem iránt érzett rokonszenvöknek s ha szabad mondanom — ragaszkodásuknak, fogadják ezért mélyen érzett meleg köszönetemet.

Biztosíthatom mindnyájukat, hogy ha jövőben is feladatok teljesítésének ezen színvonalján megmaradnak, az én őszinte és barátságos érzelmeim változni nem fognak, büszke és felemelt fővel szállhatok sikra mindazon bárhonnai jövő megtámadtatásokkal szemben, melyek önöket estleg érhetik.

Tiszteljenek meg kérem továbbra is barátságukkal és bizalmukkal, működjenek hűséggel és becsületesen városunk javára ez új évben és fogadják szívem mélyéből meleg viszonzását azon jókívánatoknak, melyeket az önök vezetője, az én igen tisztelt barátom tolmácsolni szíves volt.

A főispáni beszéd elhangzása után hatalmas éljenzésben tört ki a városi tisztikar és üdvözlés után a megjelentek eltávoztak.

Néhány perccel 12 óra előtt jelent meg a **debreceni szabadalvűpárt** kiküldött bizottsága Szilágyi Imre elnök és Dobiecky Sándor országgyűlési képviselő vezetésével a főispán elfogadó termében. — Lehettek vagy 60-an.

A főispánt Szilágyi Imre ügyvéd a debreceni szabadalvűpárt alelnöke üdvözölte.

A debreceni szabadalvűpárt küldöttsége tisztelgés és üdvözlő méltóságodat ez új év reggelén.

Az a tisztség a mit méltóságod betölt, a milyen disztes, ép oly nehéz, nehéz különösen a jelenlegi viszonyok között a midőn az ország politikai békéje adáz kezekkel föl van dülva annyira, hogy a politikai ellentétek kivételnek a társadalmi, sőt még a magán életbe is, Méltóságod az itten körünkben eltöltött rövid idő alatt is megmutatta, hogy az erélyességet a tapintatossággal akként képes összhangzásba hozni, hogy az a közigazgatás mindenkor csak hasznára válik, ezért

bátran kimerem mondani, hogy Méltóságod irányában a város minden lakosa pártkülönbség nélkül bizalommal, nagybecsüléssel és szeretettel viseltetik.

Méltóságod azonban disztes állásában egyszersmind letétevényese az országos kormányoknak s mint ilyen, irányadó tényezője a szabadalvűpárt működésének is, a mely szabadalvűpárt ekként Méltóságodat szívvel lélekkel hozzá vezérének vallja.

Ennek a szabadalvűpártnak a nevében biztosítjuk Méltóságodat törhetlen ragaszkodásunkról s arról, hogy ha eljő a pillanat, — minden erőnkkel igyekezünk a küszkén lobogtatott zászlót diadalra juttatni.

Kívánunk Méltóságodnak az újév alkalmából erőt, egészséget és kedves családjával együtt sok sok boldog és örömteljes újévet.

A főispán Szilágyi beszédére válaszulva, a következőket mondotta:

Igen tisztelt Uraim! Nem tagadhatom, a kellemes meglepetést melyet szíves megemlékezésekkel újévi jókívánataik kifejezésével nekem szereztek. A megalkuvást nem ismerő igazi szabadalvűség eszméjének zászlója alatt keresték meg önök az én szerény hajlékomban igénytelen személyemet, mert tudják azt, hogy ez eszméknek én is egyik rendíthetetlen mintáim, nem csak, — hogy ugy mondjam, — hivatalból, állásomból kifolyólag, hanem tiszta lelkiismereti meggyőződésből voltam a hivatalba jutásom előtt, maradok ez után is. Nagy és nehéz feladat teljesítésének küszkén állunk igen tisztelt Uraim, amennyiben mi reánk hárul a történelmi felelősség terhe teljes mértékben, hazánk alkotmányának alapzatát képező parlamentarizmusunk megvédését és jövőbeni fentartását illetőleg. A mi kötelességünket fogja képezni az igazi parlamentarizmust, — ahol a többség akaratának kell érvényesülni a kisebbség felett — megoltalmazni azokkal szemben, akikkel együtt azt mint féltett nemzeti kincsünket eddig őriztük, s akik most egyedül és kizárólag a politikai erkölcsöket megmetyelző személyi hájsza által elvakítva, képesek azt veszélyeztetni. Sajnos hogy ezen eljárás bizonyosságot tesz arról, miszerint ez ország lakosságának egy része nem elég érett e parlamentaris kormányzatra, sajnos, hogy ezen eljárás kétségtelenül bizonyosságot tesz tisztán a személyi politika inanyamálásáról, ahol nem az elvek és érvek képezik a harcok eszközeit, hanem a személyes kérdések viszik a főszerepet. Ilyen körülmények között kétszeres értékkel bír előttem a debreceni szabadalvű párt e tekintélyes számbani szíves megnyilatkozása, kétszeres értékkel azért is, mert megerősítést nyer lelkemben azon tudat, hogy e párt feladatának mindig magaslalon állt, s midőn az ország eminens érdekei veszélyben voltak, mindenkor hiven teljesítette kötelességét.

Amidőn szíves jókívánataikat hálás köszönetet mondok s azt a magam részéről szívem mélyéből teljességgel viszonzok, azon kéréssel fordulok önökhöz, hogy lobogtasák magassan azt a zászlót s tartanak ki alatta hiven, melyet a szabadalvűség és a mostani viszonyok között az igazság nevében diadalra kell juttatnunk.

Uj év Dobiecki képviselőnél.

A debreceni szabadalvűpárt szintén felhasználta az új év alkalmát arra, hogy Debrecen város III. kerületének szabadalvű párti országgyűlési képviselőjét, Dobiecki Sándort üdvözölje.

Kétszáznál jóval több választó polgár gyűlt össze, akik Szilágyi Imre a párt elnökének vezetése mellett vonultak Dobiecki képviselőhöz.

Az üdvözlés a képviselő lelkes, zajos, tüntető éljenzésével kezdődött, melynek csillapodtával Szilágyi Imre a szabadalvűpárt nevében a következő beszéddel üdvözölte Dobieckit.

Szeretett képviselőnk! tisztelt barátom! A debreceni szabadalvűpárt és választó kerületed szabadalvű párti polgárainak küldött-

sege kíván téged üdvözölni az új év alkalmából.

Üdvözölni is de meg kifejezni irántad való teljes bizalmát és ragaszkodását; mert a szabadalvű párt minden tagja át van hatva attól a meggyőződéstől, hogy hazánk parlamenti működését megbénító és alkotmányunkat is hiralapjában veszélyeztető obstrukciót mint a parlamentarizmus rákfenéjét gyökerestől erős kézzel ki kell irtani.

Igaz meggyőződésünk az is, hogy hazafias kötelességet teljesítettél akkor a midőn azokkal szemben, — tul ideafismusból vagy tisztán személyes okokból a haza boldogulását és a nemes jólétét is kockáztatni képesek — a Tisza István gróf miniszterelnök ur vezérlete alatt tömörült szabadalvű párttal együtt rendíthetetlenül kitartottál s a lényegtelen formát a nagy cél érdekében szükségkép mellőzve hozzájárultál, a félkezesített terrorizmus tanára is ahoz, hogy a nemzet akaratát képviselő többségi egészséges és hazafias akaratnak örvéig szeretetessék.

Magatartásodat, eljárásodat mi csak helyeselni és nagybecsülni tudjuk, s egyszersmind kijelentjük, hogy a debreceni szabadalvűpárt mindég ugy a közelben beállható küzdelemben is teljes erővel, ragaszkodással támogatni fog.

Az új év alkalmából pedig kívánunk neked erőt, egészséget kitartást és szereteiddel együtt sok boldog új esztendő. (Hosszas, zajos éljenzés, taps. Eljen Dobiecki Sándor!)

Dobiecki képviselő beszéde.

Dobiecki Sándor képviselő e köszöntésre válaszol rendkívüli tetszés zajával, éljenzéssel és tappsal több ízben félbeszakított következő beszédet mondta:

Tisztelt Uraim!

Kedves Barátaim!

Ismét egy év merült el a végtelenség tengerében!

Tényező az ember véges életében; de parány a nemzetében.

S eljövének Önök újra szeretett polgártársaim. Szeretem hiinni, hogy miként tisztelt Barátom szép szavaival mondá baráti érzelmünk szavára hallgatva, gratulálni jövének. — De minthogy majdnem gonykért hangzik fel ajkainkról ahoz kívánni egymásnak szerencsét, hogy ismét vénültünk, mégis inkább hiszem, hogy nézeteinknek kölcsönös kieserelése birta Önöket e szép és engem nagyon megtisztelő elhatározásukra!

Ezért, mikor röviden ugyan, de annál őszintébben köszönöm szíves megemlékezéseket és szüm egész melegével viszonzom azt, igaz boldogságot kívánván egyen-egyen mindenikünknek, valamint szeretett családjuknak az új év alkalmából, sietek e téren is követni tisztelt szónokukat, és áttérek helyzetünk vázolására.

Tisztelt Barátim!

Kinos vergődésben eltöltött évek maradtak mögöttünk, — telve romokkal.

Mint a verőfényes napon a nyugodt tenger bájában gyönyörködő hajó utasai — akként indulánk mi is utnak, a már multnak mondható országgyűlés kezdetén.

Sehol egy felhő. Általános szélescsőnd és meglegedésben, békés munkára készen, a lélekemelő királyi szózatból felbuzdulva léptünk sorompóba, hogy király és nemzet — együtt es munkássággal szilárdítsuk a magyar nemzeti államot.

Minő családás!

Alig végeztünk néhány kisebb javaslattal, nagy hosszadalmassággal tárgyaltuk le a költségvetést s már az első őszi ülészakban végkép megakadt a képviselőház működése.

Több mint két esztendeje, hogy állandó a zavar. Akkori vezérünk, eláztatva az örvény csalóka nyugalmatól, engedé, hogy az ellenzéknek akkor még kisedet növendékei — rakétákkal játszanak, ügyet sem vetve arra, hogy az alföld szalma tetőinek lángra gyújtására egy szikra is elég.

S a csintalan ifjuság játékszere gyújtott s lángban állottak a szép alföld kalásza. S a lángtenger nőttön-nőtt, s miként minden tűz az önmaga szülte vihartól élesztve — elemi erővel terjedt tova, fölperzselvén hosszú évek munkásságát.

S az ifjonek a lángok óriás nagyságát látván — most már önmagukat is óriásoknak képzelék — de építeni, alkotni nem lévén képesek — a rombolással elégiték ki tett-vágyukat.

A végzetes passiv ellentállás idejében megtollasodott kised, de annál rakoncátlanabb csoport a Széllkormányt teljesen inparlamentáris uton bekövetkezett bukásán felbuzdulva, állami létünk alapjait kezdé megtámadni a technikai obstrukcióval!

Mert vajjon nem arra vezet-e az, ha megakasztják a kormányzat törvényes menetét s ezzel nem elégedvén meg, felizgatják azokat az elemeket, amelyek vagy kisebb képzettségük folytán, vagy az általános gazdasági pangás okozta kedvezőtlen helyzetük miatt, amugy is hajlandók egyes jelszavakat követni.

S ha nem is vagyunk a tekintélyek hívei, hanem elismerjük, hogy a tényleges érdemeknek kell a társadalomban érvényesülniök, mégis sajnálattal kell látnunk, hogy ha megsemmisülnek amaz irányelvek, amelyeknek befolyása alatt alakult meg mai társadalmunk.

Hogy egyebet ne említsek, elegendő rámutatnom ama szomorú viszonyra, amely ma a munkaadó és munkása között kifejlődött.

Akár a gazdasági munkások és gazdák közt fennálló feszült viszonyra gondolunk, akár az iparos avagy gyáros es munkatársai között kifejlődött bérharcokat vesszük figyelembe, mindenütt a viszonyoknak ijesztő elfajulását láthatjuk. Vége annak a jótékony patriarchális viszonyoknak, ma ellenségeként állanak szemben egymással. Ezt a józanul gondolkodónak nem szítani, de rendes méderbe kellene terelni. És az obstrukció hívei fölidézték, ugyan e rémeket de megfékezni már képtelenek voltak.

Es nemesak eme belső viszályt idézték elő, de megingatták a lakosság minden rétegében, a törvényes rendbe vetett bizalmat, meghonosítván törvényen kívül való kormányzás áldatlan állapotát.

Többször fejtven ki nézetemet, ezuttal nem kívánok tehát arról szólni, hogy mennyiben lehet jogosult az ilyen messzemenő ellentállás. Csak arra a szomorú tényre utalok, hogy megmutatták ellenségeinknek, miként lehet Magyarországon a törvényen kívüli állapotot meghonosítani és kihasználni.

A józan ész pedig azt mondja, hogy ha tényleg léteznek azok a veszedelmek, amelyeket mindig ijesztésként állítanak a tömeg elé, hogy, ha mondom igazán léteznek olyan külső ellenségeink, kiknek érdekében áll hazánk alkotmányának megsemmisítése: akkor lelketlen bűn volt részünkről arra rámutatni, miként lehet egy kis csoportnak közreműködésével a törvénytelen eljárásokat, szegény Hazánkban állandósítani s mintegy szentesíteni.

Es tisztelt uraim ez a csoport fennen hirdette a jogszabályok sérthetetlenességét, ugyanakkor, mikor a szabályok bűtüi mögé rejtözve a jogrend szellemét támadták meg.

Ennek az anarchiára vezető állapotnak, mely már hat évvel ezelőtt kezdődött, véget kellett vetni, ha csak nem akartuk kitenni annak hazánkat, hogy az állandó láz végkép elsorvassza erőit.

Három kormányt, a valódi parlamentárizmus elvével ellentétben álló megörölése után, végre Tisza István gróf vezetése alatt olyan kormány alakult melynek tudása, akarat ereje és hazafiságában kételkedni senki sem merészkedik. És e kormány feje teljes nyíltsággal hirdeté, hogy ő a rendelkezésére álló minden eszközzel biztosítani akarja, az ország békés munkásságát és fejlődését. De minthogy ennek alapföltétele a magyar országgyűlés komoly munkássága, erre pedig a jelenben fennálló házszabály az idegenből becsempészett u. n. technikai obstrukcióval szemben nem nyújt elegendő

biztosítékot, ő első sorban arra fog törekedni, hogy a szólásszabadságnak teljes megóvása és a komoly kérdéseknek korlátlan megvitatathatása mellett a házszabályok módosításával a parlament komoly munkássága teljes egészében biztosítsák.

Es most tisztelt uraim kérde, van e közöttünk, ki nem óhajtja, hogy végre valahára hazánkban a rend helyre állítsák és megteremtsük azokat az alapokat, a melyekre támaszkodva biztosíthatjuk nemzeti államunk fejlődését és fennállását?

Mindenkinek, ki ezt akarja hozzánk kell esatlakoznia, még abban az esetben is, ha elítéli a nov. 18-iki eseményeket. De hát mitörtént nov. 18-kán? Megtörtént az ami nyíltan előre meg volt mondva, hogy a folytonos jogtalanságot, ha kell, le fogjuk törni, mert a fekélyt mely már az élő test szervezetét támadja meg, bárminő kinos, sőt vérvesztéssel járó műtéttel is, de ki kell irtani.

Es mikor uraim ama végzetes napon láttuk azt, hogy azok az urak nem vitakozni, hanem duhajkodni akarnak: s mikor az elvnek harcától elzárkózva zárt ülésel tették lehetetlenné a kemoly tanácskozást: akkor orkányszerűleg tört ki a nagytöbbség soraiban az elkeseredés és kiesavarván ellenfelünk kezéből annak évek óta használt fegyverét, saját fegyverükkel vertük őket le. És hogy a javaslat, melynek érdekében a 21-es bizottság volt összehívandó, vagyis a házszabály módosítás, nemesak kívánatos de helyes volt, azt elismerte maga az ellenzék is, annak dacára, hogy majd nevétség, majd gyászos módon folytatta ellenállását.

Avagy nem tették magukat örökre nevétségessé Tisza István nyílt, férfias eljárásával szemben az éjszakai fölvonulásokkal és jellemző, hogy olyan komoly férfiak, mint Apponyi és Kossuth, még ilyen dologban is engedtek Polonyi és társai befolyásának.

Bár nem szeretem dec. 13-nak emléket sem felidézni s szeretném, hogy Clio e napot Magyarország történetében elfeledje följegyezni, mégis rá kell mutatnom arra, hogy az igaz magyar ember jellemével még nem egyeztethető: védtelen emberek megtámadása, továbbá a közvagyon rongálásával örökre megbélyegezte magát e csoport és ama tetszelgéssel, hogy a romokon elhelyezkedve fényképeket csináltatott, a komolyan számbavehető emberek sorából örökre kitörölték magukat.

Es ezek az emberek szerepelnek úgy, mint a jogrend megvédői! Ez események után, természetes is, hogy a velük való tárgyalást nem is kerestük s hogy a kormány most már a nemzet ítélő széke elé kell, hogy vigye a küzdelem tárgyát képező javaslatot. S kereste a módot, hogy ezt alkotmányjogunknak megfelelően, teljesen szabályszerűen tehesse meg.

Erre a célra a kormányelnök, a lehető legrövidebb időre terjedő indennitást kért a háztól. De ezt a kisebbség megtagadta. És ő, kik minden eljárásukat azzal indokolták hogy minden jognak forrása a nemzet, most megtagadják ebben a lényeges kérdésben a nemzet hozzászólási jogát, s abban a hitben, hogy most is egy gyöngye kormányfő állnak szemben, az indennitást megtagadásával kívánják megakadályozni a nemzet ítélkezését.

Ezt azonban meg nem akadályozhatják. S maga a disszidensek vezére, gróf Andrassy Gyula — kormányelnökünk határozott felszólítására, beismerte, hogy a koronának a ház felosztatására vonatkozó joga, a jelen esetben is kétségtelen.

Az az állítása, hogy ő azonban mégsem javasolta volna ezt a koronának, mint-hogy ellenkező nézetük is vannak az országban, már csak azért sem helyt álló, mert a mi jogász államunkban még az abszolút jog terén sem találunk egyetértő véleményt, annál kevésbbé pedig a közjogi kérdések tág mezéjén.

Es miként ezen a téren, úgy igen sok más téren ellenkeznek nézeteink, pedig ha mélyebben tekintjük a dolgokat, alappában

mindnyájan, — ha különböző utakon is, de szeretett hazánk boldogítására törekszünk. Hogy csak példaként említsek egyet, engedjék meg tisztelt uraim, hogy rövidesen az önálló vámterület kérdésére utaljak.

Hát van-e közöttünk, kérde, én, ki nem törekedne hazánk politikai és közgazdasági önállóságának biztosítására! — Célunk azonos, csak a végrehajtás mozzanataiban különbözünk. Vannak azonban kik az önálló vámterület kérdését is csak hangzatos jelszónak tekintik, mert hiszen jelszónak kell neveznem azt, mikor maguk is visszarettennek eme vágyuk azonnal való megvalósításától.

Az átmenet azonban több rendbeli előkészületet és hosszabb időt kíván.

Ebben a tekintetben elegendő, ha az országházban tett nyilatkozatomra utalok, mikor is részleteztem, hogy miként kell a külföldi piacokat megszerezniük és azok megközelítését biztosítani.

Eme előmunkálatok végrehajtása nélkül államunknak s az egyes polgároknak érdekeit kockáztatnunk nem lehet és nem is szabad.

Es fájdalom mennél mélyebben és alaposabban foglalkozom eme nagy horderejű kérdés tanulmányozásával, annál inkább meggyőződom arról, hogy a legnagyobb óvatossággal és a legnagyobb körültekintéssel kell határozunk. Sajnálattal győződtem meg ugyanis arról, hogy különösen gazdaközönsegünk, állattenyésztőink és állatkereskedőink a megszokott és már évszázadok óta elfoglalt piacaik elvesztését anyagi tönkremenésük nélkül el nem bírhatnák.

Hogyha tehát az előkészületek miatt még bizonyos időn belül Ausztriával szövetségesen kell eljárunk, arra kell törekedniük, hogy kormányunknak biztostsuk ama erkölcsi támogatást, a mit csak egy erős, és higgadt tárgyalás, komoly érveléssel tekintélyre számot tartó, parlament nyújthat. Hogy Bánffy báró és Apponyi gróf ma egyszerre jónak tartják az önálló vámterületet hangzatos jelszóként használni, az ne tévesszen meg bennünket, mert hiszen Bánffy báró nyíltan beismerve önmaga, hogy ő ugyan nem ért hozzá, de ő neki azt mondják, hogy ez a jó s azért hangoztatja most azt, a mit annak idején Ischlben örökre el akart adni.

Apponyi Albert gróf pedig hosszú politikai pályáján mindig a közös vámterület híve volt, de annak helyességét avagy helytelenségét soha közgazdasági szempontból nem mérlegelte s ezért határozottan állíthatom, hogy most is csak politikai hangzatos jelszóként tüzte azt zászlajára.

Ellenben tudjuk jól, hogy Tisza István gróf évtizedeket szentelt közgazdasági tanulmányainak s tudjuk jól, hogy kitűnő gazda ember, ki a gazdaközönsegnek minden vágyát, óhaját és gazdasági bajait részletesen ismeri. Tudjuk azt is, hogy az Olaszországgal folytatott tárgyalásokban is az ő elhatározása döntött javunkra s végül pedig közismert dolog az, hogy a Németországgal folytatott fontos tárgyaláson, a melyen Németországnak külön megbízott minisztere is résztvett, az ő hatalmas szava győzött, tiltakozván a magyar állattenyésztést fenyegető, szigorítások elfogadása ellen.

Ennek következtében szakadt meg a tárgyalás fonala annak idején: újabb megkezdése azt pedig tanúsítja, hogy Tisza István védő szava ebben a kérdésben is érvényesült.

Ilyen viszonyok között tisztelt barátim mikor látom azt, hogy úgy a politikai érettség, valamint közgazdasági és gyakorlati alkotások tekintetében messze kimagaslanak kormányunk elnöke és munkatársai, érthető, hogy teljes odaadással és bizalommal támogatom őket nehéz munkájukban és őszinte szívvel esatlakozom azon jókívánatokhoz, a miket ezen órában többi képviselőtársam tolmácsolnak ő előttük, hogy munkássága szegény, küzdő országunk érdekében eredményes és igazán áldásos legyen! . . .

Ezután jellemezvén az ugynevezett ellenzék egyesülésének erkölestelen voltát,

elitéli a bosszuálló és személyes gyűlölségtől vezetett egyének eljárását, kimutatja az álmódzó vezérferfi tévelygését, valamint a szobatudós gróf ferde álláspontját s mindezekből arra következtet, hogy az igazság a szabadelvűpárt részén lévén, a nemzet józan ítélete helyeselni fogja az immár nélkülözhetetlen parlamenti rend helyreállítására vonatkozó határozott és a kényszerítő szükségétől parancsolt cselekedetüket.

Szabadság,

Válságos, zivataros időkkel köszönt be néhány nap múlva az új esztendő.

Magyarország alkotmányos élete 1867 óta még nem ért meg ilyen rendkívüli eseményeket, a minők az 1905-ik esztendővel a magyar nemzetre elkövetkezhetnek.

Ilyen időkben felette fontos, hogy az olvasó közönség megbízható, komoly, szókimondó, az igazság, a nemzeti törekvések erejével küzdő lapot olvasson. Különösen szükséges a helyi lap jó megválasztása, mert a mai mozgalmas időkben a vidéki sajtó feladata és hivatása előtérbe nyomul és a közönség tájékozására nélkülözhetetlen.

A Szabadság joggal, önérzettel és megelégedéssel hivatkozhatik arra, hogy a sajtó nemzeti hivatását eddig teljes sikerrel betöltötte s a debreceni művelt, jóízű közönségnek irodalmi szinten álló, komoly, megbízható, alapos, közvetlen értesüléseivel elsőrendű forrása volt.

A Szabadság ezentúl is, az új esztendő bekövetkező izgalmai közt még inkább arra fog törekedni, hogy a politikai szabadelvűség, a független szókimondás, a modern újságírói készség, a nemzeti lélek és az általános műveltség szolgálatában az olvasó fokozottabb igényeit is kielégítse.

A politikai eseményekről a Szabadság gyorsan, pontosan közvetlen forrásból értesíti a közönséget.

Megnagyobbodott alakjában, bővebb tartalmával, a hírszolgálat összes eszközeinek birtokában a Szabadság méltán remélheti, hogy mint eddig, ezentúl is Debrecen város előkelő, művelt közönségének kedvelt napilapja lesz.

Kérjük a tisztelt olvasó közönség szíves jóindulatát.

Tisztelettel

A Szabadság szerkesztősege.

SZABADSÁG.

1905. január elsejével új előfizetést nyitunk a Szabadság 1905. évi folyamára.

Előfizetési árak helyben:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 "
Január—márciusra	3 "
Egy hónapra	1 "
Vidékre postán küldve:	
Egész évre	20 "
Fél évre	10 "
Január—márciusra	5 "

Egyes szám ára 4 fillér.

Tisztelettel

A Szabadság kiadóhivatala

Napi hírek.

— Ujesztendei időjárás. Kegyetlen, esontfagyasztó hideggel, orkányszerű hóviharokkal köszöntött be az új esztendő. Rég nem volt ily rettentő szélviharos Szilveszter éjszakája Magyarországon, mint a mostani. Tegnap is egész nap fújt a szélvész s a hideg oly erős volt, hogy már kora délután — és 3 óra közt befagytak az ablakok és a

esikorgó hideg ejszakára akkora volt, hogy az itéletidőben valósággal istenkisértés volt kint járni az utaan. Zord időt jelentenek az ország minden részéből. Debrecenben a kutak több helyen befagytak. A vonatok nagy késéssel közlekedtek.

— Szociálista képviselő jelöltek.

A küszöbön álló képviselő választásokra a szociálista pártok is erősen készülnek. Ugyanis az újjászervezett, valamint a nemzetközi szociáldemokraták több szociálistát jelöltek, akik az ország különböző részeiben lépnek fel. Az újjászervezett szociáldemokrata párt, mint a Szabad Szó, a párt hivatalos lapja írja, az ország hetvenegy választókerületében állít jelöltet, tagjai közül. Debrecenben, Magyar Gyula festőt, Nádudvaron, Ábrahám István földművelőket, Szoboszlón, Huszka Mihály földművelőt, Fülöp László helybeli boltiszolga pedig a hosszupályi kerületben lép fel szociálista programmal.

A Kisfaludy-színház megnyitása.

Ismét akadt egy válialkozó kedvű színigazgató, aki meg akarja törni az ó-budai közönségnek a színészet iránt való közönyét. A vállalkozó szellemű férfiú ifj. Mosolygó Ferenc, aki január 8-án, vasárnap kezdi meg előadásait társulatával az ó-budai Kisfaludy-színházban. Első estén Rudnyánszky Gyula Pe őfi álma című színműve és Murai Károly Huszárszerelem című vígjáéka kerül színre.

— Egy uri asszony regénye. Két

hónappal ezelőtt történt, hogy egy uri asszony a nyílt utca során revolverrel rálőtt egy magasabb állású debreceni úri emberre, akit azonban szerencsére nem sebesített meg. Az a szerencsétlen asszony, azóta az ügyesség foglya, de tegnap délután a megejtett orvosi vizsgálat után beszállították a kórházba. Ugyanis meghibbant az elméje és tettét beszámíthatatlan állapotban követte el. Így a törvényszék megszüntette ellene az eljárást.

— Szegény asszony baja. Nagy veszteség érte Munácsi Károly máv. alkalmazott nejét. Tegnap a piacra mevtéelen elvesztette, vagy ellopták tőle 56 koronát tartalmazó bőrtáskáját. A hecsületes megtaló 10 korona jutalomba részesül, ha beszolgáltatja a rendőrséghez.

— Adomány a szegényeknek. Özv. Schenk Jakabné 12 pár harisnyát, amit 80 éves matrona létére maga kötött, adományozott az izr. iskola szegény tanulóinak, melyért az igazgatóság ez uton is köszönetet mond.

— A jogász-bál. Mint minden évben, most is serényen készülnek a jogászok az idei bálukra, melyet a Bikában fognak megtartani. A bálon sok meglepetés fogja érni a hölgyeket s ezek között nem utolsó a mesés táncrend, meg az, hogy a Bika termékének feldiszítésére a budapesti Royal szálló tánctermének a diszitményeit behozatják. A bálanyák és védnökök Debrecen társadalmának legelőkelőbbjei lesznek.

— Előljárási ülés. A debreceni ipartestület e hó 5-én tartja az új évben első előljárási ülését Tóth Kálmán elnökle alatt. Mától kezdve azonban a szakosztályok naponta üléseznek.

x. LETZTER JÓZSEF fényképészeti-festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiallítás a műterem kapubejáratánál levő kirkatban.

Az Arany Bika kávéházban minden este cigányzene

TÁVIRATOK.

A japán-orosz háború.

Pétervár, dec. 31. (Hivatalos.) Kuro-patkin tegnapi keletü távirata jelenti: Egy kozák járőr Krasnyianszki hadnagy vezényletevel 27-ikén behatolt az ellenséges állásba Lidiutun falunál és mintegy husz főnyi japán tábori őrségre bñkkant. Összeütözköztek és az oroszok a tábori őrségnek mintegy a felét lekaszabolták. Két japánt elfogtak. 28-ikán több kozák Lidiutunnál japán lovas-őrségeket talált és megtámadták azokat a japánok azonban nem bocsátkoztak ütközetbe és visszavonultak.

Tokió, jan. 1. A japánok megrohanták és megrohták és megszállották tegnap Port-Artur Sunesusan erősségét.

Az orosz alkotmány.

Nisninovgorod, dec. 31. A városi tanács elhatározta, hogy kérni fogja egész Oroszország városi képviselőségeinek nagygyűlésre való egybehívását. Ez elé a kongresszus klé kellene többek közt terjeszteni a társadalmi és állami élet megváltoztatása szükségességének kérdését.

Az uralvidéki pestis.

Uzal, dec. 31. Az uralvidéki pestisnek elnyomására a legmesszebbmenő intézkedéseket tették meg. A pestisfertőzött terület 3 falu és 9 kirgie-telep. Az egész területet kozáklánc vette körül. Minden fertőzött falvat külön őriznek. Ugylátszik a rágalý sokaszávalva van. Napi-haláleset 10—20 fordul elő.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, december 31.

Buzakinálat mérsékelte, vételkedv gyöngge Kedvező irányzat mellett 12,000 métermázsa került forgalomba változatlan ul artott áron. Egyébb gabonaneműek változatlanok Idő: szép..

Ujévi ajándékul

Zsebkendők Nyakkendők

Ingek

Gallérok Kézeltők
Harisnyák Kötények

KÁVÉS TERITÉKEK

Függönyök Szőnyegek

Pamlag ágy és asztalterítők

Kocsi takarók

nagy választékban kaphatók

Donogán és Somossy

Debrecen, Kistemplombazár

Neustein Fülöp
Cukrozott
hashajtó labdacskák

(Neustein-féle ERZSÉBET labdacskák)

E pilulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsülendők: mert minden ártalmas anyagoktól, az altesit szerek bajainál legjobb eredménnyel használtatván, gyengéden hashajtók, vértisztítók; egy gyógyszer sem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pilulák a

székesszülés

Legjobb betegségek forrása ellen. Cukrozott külsejük végett még gyermekek is szívesen veszik.

Egy 15 pilulát tartalmazó doboz 30 fill., egy tekercs mely 8 dobozt tehát 120 pilulát tartalmaz, csak 2 kor

15 kor, előleges beküldése mellett egy tekercs bérmentve küldetik.

Óvás! Utazásoktól különösen óvakodjunk. Kérjünk határozottan

Neustein Fülöp hashajtó labdacskát. Valódi csak, ha minden doboz tövényileg bejegyzett védjegyünkkel piros fekete nyomtatásban „Szent Lipót” és Neustein Fülöp gyógyszerész” aláírással van ellátva

A kereskedelmi törvényszékileg védett csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

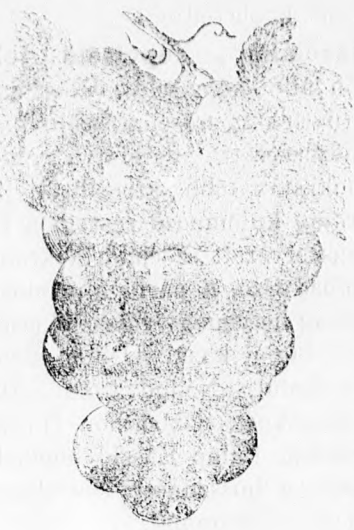
NEUSTEIN FÜLÖP

Szent Lipóthoz” címzett gyógyszertára, Bécs, Planfeng. 6, **Kapható:** Debrecen: Balázs Ö. Füleki P. Mihalevics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tót B. gyógyszerész uraknál.

Egyedárusítása

Világhírű, már levezetett patentcikket (Hajnal) kizárólag 1 x számlára, csak a elsőrangú tekintélyes cégeknek. Magyarországi nagyobb vidéki városokban, városcentrumokban csak egyetlen cégnek, átadni. Névaláírásos ajánlatok a szalma és budapesti referenciák megjelölésével **ILDEPOLD GYULA** hirdetési irodájához **FUDAPEST RE VII., ERZSÉBET KÖRUT 54.** — **MONOPOL** — jellegével intézendők.

Legolesőbb és legjobb szőlőoltványok

Kitűnő forradási! Kitűnő forradási!

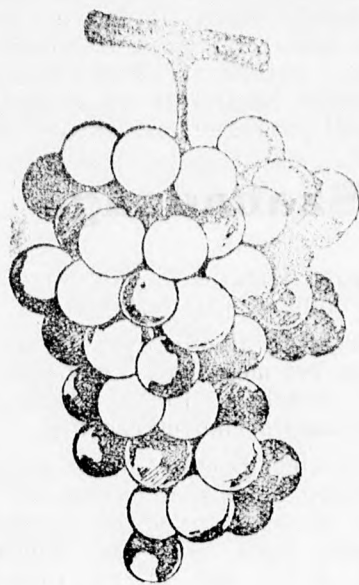
Kitűnő forradási! Kitűnő forradási!

Riparia portalison Rizling, Furmint, Raksztló, Kövidinka, Szlankamenka Burgundi, Kadarka, Muskotájok, chasslak sib. sib. fajokból

RENARD JÁNOS nál, Nagyősz (Torontálmege).

Arjegyzék ingyen

Millentum telep Nagyősz.

Legolesőbb és legjobb

Legolesőbb és legjobb

Szép és tartós szőlője

csak annak lesz, a ki igénykelti Magyarorszag legnagyob szőlőskertjének megjelölését, is mely szőlőskertek állam segélyvel és állami felügyelet mellett létesül.

Mittelbach-féle

likőr-kompozíció

Érem likőrök házi készítéséhez Altvate Anisette, Benediktiner, Cacao Chartreuse, Curacao, Kömény, Császárkörte, Marasquin Rittmeister, Vanília, Allach, Rostopsin ugyan mint rum, cognac szilviorium — minden üveghez egy pontos recept van. Egy kompozíció 1 liter elkészítéséhez 80 fillérbe kerül, a szétküldés 90 fillér beküldése után bérmentve történik. Egyedül beszerzési forrása a valódi kompozícióknak.

Mittelbach S. gyógyszerész, Zágráb 9.

Minden háztasszony büszkesége a jó kávé.

Kathreiner-féle

Kneipp-malata kávének

egyetlen háztartásban sem volna szabad többé hiányoznia a kávéital készítésénél.

Csak az eredeti csomagokat kérjük a KATHREINER-névvel.

Aláírási felhívás.

A Hajdumegyei Népbank mint szövetkezet 1905. január hó 1-én megnyitja a második évtársulatát.

Felhívjuk Debrecen város és vidéke közönségét ezen második évtársulatba való belépésre.

Az általános bizalmat, melyet ugy a tőkegyűjtő, mint a hitelt igénylő közönség intézetünkbe helyezett, leginkább bizonyítja azon körülmény, hogy dacára rövid egy esztendei fennállásának tagjai száma máris meghaladja a 800-at, kik 4500 törzsbetétre több mint 120000 koronát fizettek eddig be, mely összeg az évtársulatok tartamát véve alapul, 600.000 korona törzsbetét tőkének felel meg.

Egytörzsbetétre hetenként öt éven át 50 fillér (25 kr.) fizelendő. Az így összegyűlt törzstőke várható haszoneredménye, mely mint jár eddig megátalálható

6 százalékos kamatozásnak felel meg, a tagok között törzsbetétek arányában lesz felszandó.

A szövetkezet tagjai olcsó és könnyen visszafizethető kölcsönöket élvezhetnek és pedig e ölegképen befizetésük 10 része erejéig, megfelelő kezések jófálása mellett, továbbá arany-ezüst nemű és értékpapir zálogra, végül elzálogra.

A köcsönök kamatai úgy mint eddig, a törzsbetétekkel együtt hetenként is fizelhetők és emellett jövőre a közönség kényelmére újabb előnyös újításokat hozunk be.

A második évtársulatba belépő tagok részére már most igényt tarthat, mely mellett a befizetések csak a jövő év január elsején kezdődnek mely körülmény megkíméli az új tagokat a jövő év múlt hitelének és késedelmi illetékének levonásától.

Jelentkezések a második évtársulatba való belépés iránt az intézet helyiségben (Pécs-u. 26, sz. főútszede épületében) bármely nap délelőtti úgy mint délutáni eszközölhetők.

Debrecen, 1904, november hó.

Dr. Révy Nándor jogtanácsos

Dr. Brukner Ernő, elnök.

M A G Y A R R E G É N Y I R Ó K.

Megjelent az első sorozat Tartalma:
 Csiky Gergely: Az Atlasz család. Illusztrálta Hoogrady Antal.
 B. Kemény Zsigmond: A rajongók. Két köt. Illusztr. R. Hirsch Nelli.
 Pálffy Albert: Esztike kisasszony próesszora. Illusztr. Márk Lajos.
 Vadnai Károly: A kistündér. Illusztrálta Nagy Sándor.

A legértékesebb magyar regények

egyöntetű képes kiadása hatvan kötetben.

Szerkesztő:

MIKSZÁTH KÁLMÁN

ki a nagy vállalat eszméjét kidolgozta és a kötetek elő mezejára az írók j. Hozzájárását.

A nagy magyar elbeszélő méltatja a magyar elbeszélő irodalom jeleseit.

A bevezetések sorozata együtt a magyar regényirodalom kész története

A gyűjtemény 34 író 54 munkáját — a magyar irodalom ötvennégy kiváló alkotását — öleli fel.

AZ IROK NEVSORA.	Baksay Sándor	Décsi Lajos	Iványi Ödön	Nagy Ignác	Tolnai Lajos
	Benickyné Bajza Leona	B. Eötvös József	Jókai Mór	Pálffy Albert	Vadnai Károly
	Bebíhy László	Fáy András	B. József Miklós	B. Podmanický Frigyes	Vas Gerdén
	Bebíhy Zsolt	Gall József	Jusch Zsigmond	Pulszky Ferenc	Vörseghy Ferenc
	Bródy Sándor	Gárdonyi Géza	B. Kemény Zsigmond	Rákosi Jenő	Werner Gyula
	Csiky Gergely	Gyulbi Pál	Kuthy Lajos	Rákosi Viktor	Wobl Stefánia
	Degré Alsós	Herczegh Ferenc	Mikszáth Kálmán	Toldy István	

AZ IROK NEVSORA.

Minden kötet egy-egy kiváló magyar festőművész illusztrációival.

Mindössze ezer illusztráció külön diszes műmellékletek formájában.

Tiszta, szép metszésű, könnyen olvasható betűk. Finom, fementes papíros.

Diszkrét ízlésű, diszes belőltési tábla.

MEGRENDELŐ-JEGY.

„Magyar ARegényírók“

mind a művelt magyar urak család örökbecsű könyvtára. A hatvan kötetből jelenleg öt kötetes sorozatokban jelenik meg. Az első öt kötet már hagyta el a sajtót.

A 60 kötet ára előkelő kötésben 500 kor. Törleszthető havi 4 koronás részletkelen is. Megrendelhető a mellékelt rendelő jegy felhasználásával bármely könyveskereskedés útján — Részletes prospektust kívánatra küldésére küld a kiadó intézet.

Franklin-Társulat

magyar irodalmi intézet és könyvtárosok

A ..... cégtől

szívesen megrendelem a

„MAGYAR REGÉNYÍRÓK“

című gyűjteményes vállalat hatvan kötetű, vászonkötésű 300 kor.-ért:

a) 1 évi koronás havi részletfizetés mellett,

b) félévenként fizetendő 25 kor. utánvét mellett.

A nem kívánt módzat törlendő.

Tudomásul veszem, hogy a fenti műből 1904. szeptember hótól kezdve félévenként egy-egy 5 kötetből álló sorozat jelenik meg. A részletek az első szállítástól kezdve minden hó 1-én a fenti cégnél ..... részletek be mindaddig, míg a mű teljes vételére kiegyenlítő nincs. A részletek le nem tartása esetén a részletfizetési kedvezmény megszűnik és a teljes vételár esedékessé válik. Az első részlet utánveendő.

Szóbeli megállapodások érvénytelenek.

Lakhely és kelte: .....

Név és állás: .....

HASZNOS

és kell tudni mindenkinek, hogy
Debrecenben Piac u. 51 sz. alatt
Csanak fűszerüzlet mellett levő

Ruha csarnok

≡ feloszlik, ≡

és az ott raktáron levő minden alkalomra
szükséges férfi-fiu és gyermek ruha

≡ mig a készlet tart ≡

mesés olcsó árért lesz eladva. Mindenki
ragadja meg ezen alkalmat mert ott
kevés pénzért nagy bevásárlást tehet.